

Datums skatāms laika zīmogā Nr. COR-N-2026/0369
Uz _____ Nr. _____

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
E-adresē

Par konsultāciju dokumentu par dabasgāzes
pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu
aprēķināšanas metodiku

Akciju sabiedrība "Conexus Baltic Grid" (turpmāk – Sabiedrība) ir izvērtējusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) tīmekļvietnē 2025. gada 4. decembrī publicēto konsultāciju dokumentu par dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku (turpmāk – metodikas projekts) un sniedz šādus iebildumus un priekšlikumus:

1. Metodikas projekta 5. punkts paredz, ka uz katru tarifu periodu attiecināmais atļauto ieņēmumu apmērs tiek noteikts proporcionāli kalendāro dienu skaitam tarifu periodā. Sabiedrība iebilst un lūdz svītrot šo normu, tādā veidā izvairoties no būtiskām tarifa izmaiņām regulatīvā perioda pirmajā tarifu periodā, kas varētu veidoties, piemēram, sakarā ar ieņēmumu korekciju no iepriekšējā regulatīvā perioda. Sabiedrība lūdz Regulatoru paredzēt, ka atļauto ieņēmumu apmēru katram tarifu periodam regulatīvā perioda ietvaros drīkst noteikt atšķirīgu, attiecīgi saskaņojot to ar Regulatoru tarifu projekta izvērtēšanas procesā. Šāda norma sniegs iespēju veidot pakāpeniskas maksas izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmaiņas, kas nozīmē, ka tiek ievērots samērīguma princips un veicināta tarifu stabilitāte, tostarp tirgus ilgtermiņa stabilitāte, un prognozējamība atbilstoši Komisijas Regulas (ES) 2017/460 (2017. gada 16. marts), ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām preambulas 7. apsvērumā un 17. panta 1. punkta "c" apakšpunktā noteiktajiem pamatprincipiem.

2. Metodikas projekta 11. punkts paredz ar nākamo regulatīvo periodu noteikt efektivitātes koeficientu 50 % apmērā no nākamā kalendārā gada, kas seko efektivitātes noteikšanas gadam, Latvijas Bankas prognozētā patēriņa cenu indeksa (inflācijas), nosakot, ka efektivitātes koeficienta vērtība nevar būt mazāka par nulli un lielāka par 1,5 %. Metodikas projekts nosaka, ka efektivitātes koeficients tiek piemērots kapitāla un ekspluatācijas izmaksu kopsummai. Sabiedrība iebilst un norāda, ka efektivitātes mērķa apmērs būtu jāskata pēc plānoto efektivitātes darbību būtības, nevis piesaistot inflācijas prognozei. Tāpat Sabiedrība iebilst un vēlas norādīt, ka efektivitātes koeficientu vajadzētu attiecināt uz izmaksām, ko operators var kontrolēt, tas ir, tikai ekspluatācijas izmaksām. Kapitāla izmaksas ir apjomīgas, fiksētas un atkarīgas no nepieciešamības uzturēt sistēmu noteiktā darba stāvoklī. Sabiedrība iebilst arī, ka efektivitātes rādītājs būtu piemērojams vēsturiskām kapitāla izmaksām, kuras operators nevar ietekmēt. Piemēram, 1,0 % izmaksu efektivitāte no tarifiem iekļaujamām kapitāla un ekspluatācijas izmaksām būtu 319 tūkst. EUR gadā, bet tāda paša apmēra ietaupījuma procentuālais īpatsvars tikai no ekspluatācijas izmaksām būtu 2,0 % gadā.

Izvērtējot tarifa projektu, Regulators izvērtē un apstiprina ekonomiski pamatotas izmaksas, kas nepieciešamas efektīvai pakalpojuma nodrošināšanai. Ja Regulators ir izvērtējis un

apstiprinājis ekonomiski pamatotās izmaksas, tad, piemērojot prasīto efektivitātes koeficientu, var rasties situācija, ka noteiktie tarifi neatspoguļo visas efektīvās un ekonomiski pamatotās faktiskās izmaksas, kā to, cita starpā, paredz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1789 (2024. gada 13. jūnijs) par atjaunīgās gāzes, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējiem tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 un (ES) 2022/869 un Lēmumu (ES) 2017/684 un atceļ Regulu (EK) Nr. 715/2009 (pārstrādāta redakcija) (turpmāk - Gāzes regula) 17. panta 1. punkts. Izvērtējot tarifa projektu, Regulatoram *ex ante* jau būtu jāizvērtē ekonomiski pamatotās izmaksas kontekstā ar potenciālajiem efektivitātes ietaupījumiem, kā rezultātā tarifa projekta ietvaros apstiprinātajām izmaksām nevajadzētu piemērot vēl papildus efektivitātes koeficientu. Citu metodiku publiskajās konsultācijās sistēmas operatori ir norādījuši, ka efektivitātes noteikšana ir izaicinoša un grūti pierādāma. Regulators nav sniedzis savus komentārus attiecībā uz to, kā varētu uzlabot un risināt situāciju ar šiem izaicinājumiem.

3. Metodikas projekta 31. punkts nosaka, ka, uzsākot jaunu regulatīvo periodu, regulatīvā rēķina atlikums tiek noteikts vienāds ar nulle euro. Tajā pašā laikā metodikas projekta 41.1. apakšpunkts paredz, ka sistēmas operatoram ir tiesības regulatīvā rēķina atlikumu attiecināt uz nākamo regulatīvo periodu ne vien pilnā apmērā, bet arī daļējā apmērā. Sabiedrība iebilst un norāda, ka daļējas attiecināšanas gadījumā sistēmas operatoram ir jāpatur tiesības regulatīvā rēķina neattiecināto daļu atlikt uz aiznākamo regulatīvo periodu. Ievērojot minēto, Sabiedrība lūdz Regulatoru svītrot no metodikas projekta 31. punkta pēdējo teikumu.

4. Metodikas projekta 28. punktā ir rosināts noteikt ierobežojumu 1 % apmērā no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām attiecībā uz tām izmaksām, kas saistītas ar pārvades sistēmas operatora attīstību, pētījumiem un ar to saistītajām konsultācijām. Sabiedrība iebilst un uzsver, ka šādas izmaksas būtu jāvērtē pēc būtības un nepieciešamības pēc investīcijām izpētē un attīstībā. Pretējā gadījumā izmaksu ierobežojuma apmērs var neatspoguļot reālās izmaksas, kas konkrētā periodā var būt objektīvi nepieciešamas (piemēram, drošības pētījumi, dekarbonizācijas jautājumu analīze, ACER/ENTSO-G prasību izpilde), kā arī procentuāls ierobežojums nav uzskatāms par samērīgu instrumentu, jo pastāv mazāk ierobežojoši un precīzāki regulatīvi risinājumi. Sistēmas operatoram jābūt tiesībām pašam noteikt nepieciešamo investīciju apjomu izpētē un attīstībā, lai pilnvērtīgi veicinātu uz inovācijām balstītu sistēmas operatora ilgtspējīgu turpmāko attīstību, piemēram, Enerģētikas likuma 112. panta 21. punktā noteiktā pienākuma izpildes nodrošināšanai. Savukārt, Regulators, izskatot tarifu projektu, var vērtēt tarifu projektā ietverto šāda veida izmaksu pamatojumu. Sabiedrība vienlaikus norāda, ka Gāzes regula paredz, ka tarifiem jābalstās uz ekonomiski pamatotām izmaksām, kas nepieciešamas efektīva pārvades sistēmas operatora darbībai, nevis uz iepriekš noteiktiem kvantitatīviem griestiem, kas nav saistīti ar faktiskajām vajadzībām. Fiksēts procentuāls ierobežojums pētījumu un attīstības izmaksām nav savietojams ar Gāzes regulas prasību par ekonomiski pamototu izmaksu atspoguļošanu, pārkāpj samērīguma un nediskriminācijas principu un var ierobežot un likt šķēršļus Sabiedrībai izpildīt tiesību aktos noteiktos sistēmas attīstības pienākumus. Ievērojot minēto, Sabiedrība lūdz no metodikas projekta svītrot 28. punktu.

5. Metodikas projekta 3.2. nodaļa, kas nosaka ieņēmumu un pārvadītās dabasgāzes daudzuma korekciju, šobrīd neparedz iespēju koriģēt nākamā tarifu perioda rezervētās jaudas apjomu. Sabiedrība iebilst un rosina, ka metodikas projektā tiek paredzēta iespēja veikt rezervētās jaudas korekciju, nosakot nākamā tarifu perioda maksu izejas punkta Latvijas apgādei regulatīvā perioda ietvaros. Metodikas projekts paredz pāriet no resursbāzētiem uz jaudbāzētiem tarifiem, kas ietver pāreju uz jaudas rezervācijām. Tā kā vēsturiski nav veiktas jaudas rezervācijas izejai Latvijas apgādei, tad attiecīgi nav vēsturisko datu un maksas noteikšanai būs jābalstās uz prognozēm, kuras vēlāk visticamāk būtu jākoriģē, lai rezervētās jaudas prognozes tuvinātos faktiskajam rādītājam, tādējādi ļaujot pārvades sistēmas operatoram efektīvi segt pārvades sistēmas pakalpojuma sniegšanas izmaksas. Tāpat šādi tiktu salāgota

dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika ar citām enerģētikas nozares metodikām, kas paredz iespēju koriģēt jaudas apmēru, nosakot tarifu nākamajam tarifu periodam regulatīvā perioda ietvaros.

6. Metodikas projekta 37. punkts nosaka, ka ieņēmumu korekcija maina nākamā regulatīvā perioda pirmā tarifu perioda jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas. Sabiedrība iebilst un lūdz svītrot šo normu, tādā veidā izvairoties no būtiskām tarifa izmaiņām regulatīvā perioda pirmajā tarifu periodā. Sabiedrība rosina, ka ieņēmumu korekcijas apmēru katram tarifu periodam drīkst noteikt atšķirīgu, attiecīgi to saskaņojot ar Regulatoru tarifu projekta izvērtēšanas laikā. Šāda norma sniegs iespēju veidot pakāpeniskas maksas izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmaiņas.

7. Metodikas projekta 38.2. apakšpunkts nosaka, ka regulatīvā rēķina atlikumā ieskaita izmaksu ietaupījumu pa izmaksu grupām, kas noteikts kā starpība starp faktiskajām izmaksām un plānotajām izmaksām tām izmaksu grupām, kuru faktiskās izmaksas bijušas mazākas par plānotajām. Sabiedrība lūdz papildināt šo normu, paredzot, ka izmaksu ietaupījums, kas veidojies izmaksu efektivitātes rezultātā, netiek ieskaitīts regulatīvā rēķina atlikumā.

Ilustratīvs piemērs. Plānotās izmaksas ir 1200, faktiskās izmaksas ir 900. Izmaksu ietaupījums ir 300. Piemērojot 38.2 apakšpunkta normu, regulatīvajā rēķinā ir jāieskaita 400, kas ir izmaksu grupas #1 un izmaksu grupas #2 izmaksu ietaupījumu kopsūma. Tā kā izmaksu ietaupījums ir 300 nevis 400, 38.2 apakšpunkts ir jāpapildina, nosakot, ka izmaksu ietaupījums, kas veidojies izmaksu efektivitātes rezultātā, netiek ieskaitīts regulatīvā rēķina atlikumā.

	tarifa izmaksas	faktiskās izmaksas	starpība
izmaksu grupa #1	1 000	700	-300
izmaksu grupa #2	300	200	-100
izmaksu efektivitāte	-100	0	100
Kopā	1 200	900	-300

8. Metodikas projekta 43. punkts nosaka, ka pārvades sistēmas atļautos ieņēmumus izmanto to pārvades sistēmas izmaksu segšanai, kuras aprēķina saskaņā ar metodikas 17. punktā noteiktajām formulām. Nav skaidrs, kāpēc tas tiek uzsvērts, ja metodikas projekta 10. punkts jau paredz, ka atļautie ieņēmumi ir vienādi ar jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām.

9. Atbilstoši Regulatora padomes 2025. gada 29. maija lēmumam Nr. 42 “Par Regulatora 2023. gada 26. oktobra lēmuma Nr. 119 “Par akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem” piemērošanas kārtību” gada standarta jaudas produkta, īstermiņa standarta jaudas produktu, atslēdzamās jaudas produktu un atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas produktu tarifu vērtības izsaka arī enerģijas vienībās uz laika vienību kWh/h/periodā, dalot attiecīgās tarifu skaitliskās vērtības ar attiecīgā jaudas produkta dienu skaitu. Ievērojot minēto, Sabiedrība lūdz metodikas projektā paredzēt, ka visi jaudas produktu tarifi tiek noteikti tikai EUR/kWh/h/periodā.

10. Atbilstoši Regulatora padomes 2024. gada 19. septembra lēmumam Nr. 63 “Par 2023. gada 26. oktobra lēmuma Nr. 119 "Par akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem" piemērošanas kārtību” jaudas netiešai piešķiršanai EEX tirdzniecības platformā izmanto jaudas produktu tarifus, kas izteikti līdz sešām decimālzīmēm aiz komata un tarifu vērtība ir dalāma ar 0,025 bez atlikuma. Sabiedrība lūdz metodikas projektā paredzēt, ka visi dienas un pašreizējās dienas jaudas produktu tarifi tiek noteikti tikai EUR/kWh/h/dienā, izteikti līdz sešām decimālzīmēm aiz komata, un tarifu vērtība ir dalāma ar 0,000025 bez atlikuma.

11. Metodikas projekta 50. punkts nosaka aprēķinu, kādā tiktu aprēķināti gada standarta jaudas produkta tarifi ieejas punktos no atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ražotnēm, kas būtu balstīti uz izmaksām, kas ir attiecināmas uz atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ražotnēm:

11.1. Sabiedrība iebilst un rosina noteikt, ka gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktos no atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražotnēm tiek noteikts vienāds ar gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas, tādējādi nodrošinot nediskriminējošu pieeju sistēmas lietotājiem. Maksa tiek noteikta, tarifu attiecinot uz atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražotņu pieslēguma atļauto maksimālo slodzi (jaudu);

11.2. Metodikas projektā nav iekļauta norma par tarifa aprēķināšanu vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora izbūvētu dabasgāzes pārvades sistēmas ieejas punktu no atjaunīgajiem energoresursiem saražotā vai iegūtā gāzveida kurināmā un mazoglekļa gāzveida kurināmā ievadīšanai dabasgāzes pārvades sistēmā (atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punkts). Sabiedrība lūdz iekļaut metodikā normu, ka atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punktos piemēro tarifu, kas vienāds ar dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas;

Tādā veidā metodikas projektā tiktu nostiprināti ar Regulatora padomes 2025. gada 27. jūnija lēmumu Nr. 46 "Par Regulatora 2023. gada 26. oktobra lēmumu Nr. 119 "Par akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem" piemērošanas kārtību" noteiktā tarifu piemērošanas kārtību.

12. Metodikas projekta 51. punktā tiek noteikts, ka maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka, atļautos ieņēmumus, kas koriģēti par ieņēmumiem no krātuves ieejas un izejas punktiem un biometāna ievades punktiem, dalot ar izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei nominēto jaudu. Ņemot vērā pāreju uz jaudbāzētiem tarifiem un ar to saistīto pārvades jaudas rezervāciju, korekti būtu noteikt, ka saucējs šajā formulā ir izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei prognozētā dienas vidējā jauda, kā to nosaka metodikas projekta 2.10. apakšpunkts.

13. Sabiedrība lūdz metodikā ietvert normu, kas paredz ieviest maksu par pārsniegtu jaudu. Maksa par pārsniegtu jaudu jāmaksā par daudzumu, kas pārsniedz rezervēto jaudu, un maksas apmērs ir 1.5 reizes lielāks par pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu. Maksa par pārsniegtu jaudu tiek piemērota izejas punktā Latvijas lietotāju apgādei. Piemēram, ja gāzes dienas laikā patēriņam paredzētais izvadītais daudzums izejas punktā Latvijas lietotāju apgādei pārsniedz rezervēto jaudu attiecīgajā gāzes dienā, tiek piemērota maksa par pārsniegtu jaudu par gāzes daudzumu, kas pārsniedz rezervēto jaudu. Šāda maksa ir ieviesta Somijā (1.5 x pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifs) un Lietuvā (3 x pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifs). Maksa paredzēta, lai sistēmas lietotāji nebūtu motivēti rezervēt mazāku jaudas daudzumu nekā nepieciešams.

14. Metodikas projekta 75. punkts paredz, ka izmaksu pamatojošus dokumentus jāiesniedz tad, ja tarifu aprēķinā iekļautā izmaksu pozīcija ir palielinājusies vairāk nekā par 10 procentiem, salīdzinot ar spēkā esošajos tarifiem iekļauto izmaksu pozīcijas apmēru:

14.1. Sabiedrība lūdz skaidrot, kas metodikas izpratnē ir termins "izmaksu pozīcija";

14.2. 10 % sliekšnis neveicina garāku regulatīvo periodu noteikšanu vai arī padara šo normu nepiemērojamu. Piemēram, atbilstoši ilustratīvajam piemēram esošā inflācijas prognoze pārsniedz 10 % izmaksu sliekšni jau otrajā gadā;

14.3. Spēkā esošā tarifa izmaksas tika noteiktas pirms vairākiem gadiem ar tolaik pieņemto inflācijas prognozi. Līdz ar to izmaksas ir jāsalīdzina nevis ar spēkā esošā tarifā

iekļautajām izmaksām, bet ar regulatīvā perioda pēdējā tarifu perioda izmaksām, kas ir pārindeksētas ar jaunāko inflācijas prognozi;

- 14.4. Sabiedrība lūdz grozīt šo normu, paredzot, ka izmaksu pamatojošus dokumentus jāiesniedz tad, ja tarifu projekta aprēķinā iekļautā izmaksu pozīcija ir palielinājusies vairāk nekā par inflāciju vai nominālās bruto algas pieaugumu, salīdzinot ar izmaksu pozīcijas apmēru, kāda tā paredzēta spēkā esošajos tarifos pēdējā tarifu periodā, kas pārindeksēts ar jaunāko inflācijas vai nominālās bruto algas pieauguma prognozi.

Ilustratīvs piemērs ar 2023. gada izmaksu bāzi 100 un regulatīvo periodu 2024.-2026. Indeksācijas rezultātā šīs izmaksas no 100 2023. gadā ir izaugušas līdz 115,24 2028. gadā. Savukārt tarifā (2024.-2026.) iekļautās izmaksas ir 104,7, kas, piemērojot metodikas projektā paredzēto 10 %, veido sliekšni 115,22. Piemērojot metodikas projektā paredzamo sliekšni un esošo inflācijas prognozi, tarifu projekta izmaksas sasniegs noteikto 10 % sliekšni jaunā regulatīvā perioda otrajā gadā.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inflācija	1,30%	3,40%	3,20%	2,90%	3,60%	3,60%
Kumulatīvi inflēta izmaksu bāze 100	101,30	104,74	108,10	111,23	115,24	119,38
Tarifā iekļautās izmaksas +10 %					115,22	

15. Metodikas projekta 77. punkts paredz sniegt tiesības Regulatoram pašam grozīt iesniegto tarifu projektu. Sabiedrība iebilst un lūdz no metodikas projekta svītrot šādu normu, jo šāds formulējums jau ietverts likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 19. pantā. Tas ļauj izvairīties no tiesību normu pārrakstīšanas, kas pārrakstīšanas gadījumā varētu arī radīt pārpratumu par tiesību normas juridisko rangu.
16. Sabiedrība lūdz padarīt nepārprotamāku metodikas projekta 79. punktā atrunāto veidu, kā sistēmas operators aprēķina tarifus, ja iepriekšējā tarifu periodā pārvades sistēmas operators ir izmantojis tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu atbilstoši metodikas 36.1. apakšpunktam, bet, aprēķinot nākamo regulatīvā rēķina atlikumu, neizmanto tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu.
17. Atbilstoši metodikas projekta 80.4. apakšpunktam, ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas pieņem lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai noraida tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi nestājas spēkā attiecīgā gāzes gada pirmajā dienā. Sabiedrība lūdz papildināt šo normu, norādot uz turpmākām darbībām, kas šajā gadījumā ir jāveic, lai jaunie tarifi stātos spēkā jau pēc gāzes gada sākuma.
18. Regulatora padomes 2023. gada 26. oktobra lēmuma Nr. 119 "Par akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem" lemjošās daļas 8. punktā noteikts, ka gadījumā, ja līdz 2026. gada 30. septembrim nav noteikti dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi, kas būs spēkā no 2026. gada 1. oktobra, 2026. gada 30. septembrī spēkā esošos dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifus piemēro līdz jaunu dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu spēkā stāšanās dienai. Ievērojot minēto un ņemot vērā, ka līdz 2026. gada 1. oktobrim vēl varētu nebūt lemts par jauna regulatīvā perioda sākumu, Sabiedrība lūdz papildināt metodikas projekta noslēguma nodaļu ar jaunu punktu, kas paredzētu, ka atļautie ieņēmumi laika periodam no nākamās dienas pēc esošā regulatīvā perioda beigām līdz jauno tarifu spēkā stāšanās dienai atbilst šā perioda faktiskajām ekonomiski pamatotajām izmaksām, ņemot vērā faktisko inflācijas un nominālās bruto algas pieauguma līmeni šajā periodā un kapitāla atdeves likmi, kas piemērota spēkā esošo dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanai, un tiek ņemti vērā, aprēķinot atļautos ieņēmumus nākamajā regulatīvajā periodā. Šāda redakcija pēc būtības atbilst pašreiz spēkā esošās metodikas 75.2. apakšpunktā noteiktajam un sniedz zināmu elastību Regulatoram tarifu izvērtēšanas un apstiprināšanas procesā.

Pārvades sistēmas pakalpojuma sniegšana ir nepārtraukta un saistīta ar pastāvīgu pamatotu izmaksu rašanos neatkarīgi no jauna regulatīvā perioda apstiprināšanas brīža. Ja pārvades tarifu metodikā šādai situācijai nav paredzēts risinājums, var rasties regulatīvais vakuums, kas apdraud pārvades sistēmas operatora iespējas segt pamatotās izmaksas un nodrošināt pakalpojuma nepārtrauktību.

19. Sabiedrība lūdz papildināt metodikas projektu ar normu, kas paredz pārvades sistēmas operatoram tiesības noteikt maksu izejas punkta Latvijas apgādei izmantošanu laika periodam no nākamās dienas pēc esošā regulatīvā perioda beigām līdz jauno tarifu spēkā stāšanās dienai (jauna regulatīvā perioda sākumam). Maksa būtu nosakāma spēkā esošās maksas apmērā, kas koriģēta ar (1) regulatīvā konta atlikuma daļēju izmantošanu un (2) jaudas prognozi attiecīgajam periodam. Šāda norma palielinātu paredzamību un ļautu pārvades sistēmas operatoram efektīvi segt savas pamatotās izmaksas gadījumā, ja, noslēdzoties regulatīvajam periodam, vēl nav lemts par jaunā regulatīvā perioda sākumu. Pārejas perioda maksas piemērošana, kas balstīta uz iepriekš apstiprinātu tarifu līmeni un regulatora kontrolētiem korekcijas mehānismiem, nodrošina samērīgu līdzsvaru starp pārvades sistēmas operatora un lietotāju interesēm.
20. Izvērtējot regulatīvā rēķina aprēķina datni un tās funkcionalitāti, Sabiedrība norāda uz šādiem aspektiem:
 - 20.1. Lapā “TP dati” nav iespējams ievadīt informāciju par tarifu perioda ilgumu mēnešos, jo šīs ailes ir bloķētas. Šo informāciju izmanto failā citās lapās un attiecīgi datne uzrāda nekorektus rezultātus, jo šīs ailes nevar aizpildīt.
 - 20.2. Lapā “TP dati”, aprēķinot kapitāla atdeves izmaksas par tarifu periodu, formulas neiekļauj informāciju par tarifu perioda ilgumu un pēc noklusējuma pieņem, ka tarifu periods ir 12 mēneši. Gadījumā, ja tarifu perioda ilgums ir lielāks par 12 mēnešiem, datne veic nekorektus aprēķinus attiecībā uz tarifa perioda izmaksās iekļaujamām kapitāla atdeves izmaksām. Kapitāla izmaksu korekcija “TP dati” lapas apakšdaļā arī neņem vērā situācijas, kad tarifu periods ir garāks par 12 mēnešiem. Sabiedrība aicina Regulatoru pārliecināties, ka datnes funkcionalitāte būs korekta, gadījumos, kad tarifa periods garums ir lielāks par 12 mēnešiem.
 - 20.3. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas iekļauj arī atbalsta funkcijas personāla izmaksas, kas tiek inflētas izmantojot bruto algas pieaugumu, nevis inflāciju, līdz ar to lapā “TP dati” pārējo atbalsta funkciju izmaksu dalījumam vajadzētu iekļaut sadaļu, kur norādīt tās izmaksas, kurām ir izmantots bruto algas pieaugums. Tāpat šīs izmaksas, tad ir jāiekļauj citās datnes lapās pie tām izmaksām, uz kurām ir attiecināts bruto algas pieaugums, nevis inflācija.
 - 20.4. Lapā “TP dati” formula ailē K24 nekorekti rēķina kopējos atļautos ieņēmumus ar korekciju regulatīvajā periodā, uzrādot rezultātu, kas ir būtiski mazāku rezultātu nekā tam vajadzētu būt. Sabiedrība lūdz pārskatīt un precizēt šo formulu, jo tā ietekmē regulatīvā rēķina gala atlikumu.
 - 20.5. Lapā “TP dati” ailē K25 formula ņem vērā tikai izmaksu starpības, kaut gan būtu jāskaita kopā atļautās gāzes izmaksas ar izmaksu starpībām, kas radušās gāzes cenu izmaiņu rezultātā, apjomam nepārsniedzot tarifu projektā noteikto. Šis aprēķins ietekmē regulatīvā rēķina gala aprēķinu, kā rezultātā uzrādās nekorekts izmaksu ietaupījums, kas neatbilst faktiskajam stāvoklim.
 - 20.6. Lapā “6_mēn_2_TP” ailēs C39 un C40 nav konsekventi izmantoti inflācijas un bruto algas pieauguma koeficienti. Izmaksām, kurām piemēro inflācijas koeficientu, aprēķinā tiek izmantots prognozētais kumulatīvais rādītājs un faktiskais kumulatīvais rādītājs. Tikmēr izmaksām, kurām piemēro bruto algas koeficientu, aprēķinā tiek izmantots plānotais bruto algas izmaiņu koeficients un prognozētais kumulatīvais bruto

algas izmaiņu koeficients. Šobrīd nav skaidrs, kam šis aprēķins tiek veikts, ņemot vērā, ka tabulā ir norādīts, ka aprēķins ir par iepriekšējo regulatīvo perioda izmaksām, taču formulā ir iekļautas izmaksas no iepriekšējā tarifu perioda. Šāda pieeja ir vērojama arī lapās, kas attiecas uz 3. līdz 5. tarifu periodu.

Sabiedrība neizslēdz, ka datne varētu saturēt arī vēl citas nepilnības, uz kurām šobrīd nav norādīts. Sabiedrība aicina Regulatoru rūpīgi pārskatīt sagatavoto regulatīvā rēķina datni un veikt nepieciešamās korekcijas, lai datne nodrošinātu korektu regulatīvā rēķina aprēķinu, tādējādi izvairīties no situācijas, kad Sabiedrībai ir jāveic un jāiesniedz atsevišķi aprēķini, lai precīzi atspoguļotu regulatīvā rēķina gala rezultātu.

Sabiedrība atzinīgi novērtē metodikas projekta 32. punktā iekļauto, ka starpību starp plānoto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu regulatīvā perioda tarifu periodā un prognozēto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu aprēķina, piemērojot regulatīvā perioda kumulatīvos inflācijas rādītājus, nevis tarifu periodu nekumulatīvos inflācijas rādītājus, kas tādējādi ļauj pārvades sistēmas operatoram efektīvi segt ar inflācijas un bruto algas pieaugumu saistīto izmaksu pieaugumu atbilstoši faktiskajai situācijai. Sabiedrība kopumā aicina Regulatoru uz sadarbību vērstu komunikāciju, lai konstruktīvi varētu pilnveidot pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku.

Cienā

Valdes loceklis, komercpilnvarnieks

(paraksts*)

V. Uzvārds

* Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.

V. Uzvārds